

**ІСТОРІЯ КРАЄЗНАВЧОГО РУХУ НА
КІРОВОГРАДЩИНІ, ЖИТТЄВИЙ І
ТВОРЧИЙ ШЛЯХ ВИДАТНИХ
ЗЕМЛЯКІВ – ДОСЛІДНИКІВ КРАЮ**

Семенчик Людмила Леонідівна
Кіровоградський район с. Бережинка

Краєзнавством, як комплексною наукою про рідний край у минулому і сьогодні займаються багато фахівців, завдяки яким наш патріотизм і любов до рідної Землі є наслідком знань про неї.

Любов до рідного батьківського краю стоїть на початку життєвого шляху кожної людини. І скільки б років життя не дарувала людині доля, вона завжди звертається до джерел свого дитинства, будуючи з нього міст з минулого в майбутнє.

Моя розповідь про людину, для якої любов до рідного краю, дослідження його історії було сенсом життя.

В 1972 році вийшла друком праця «Історія міст і сіл УРСР – Кіровоградська область». Автором статті про історію с. Бережинки є Л.С.Цуканов.

Так, 70-ті роки – це радянські часи, але не варто упереджено ставитися до всього, що зроблено, написано в той час, коли автори літературних, публіцистичних, наукових публікацій повинні були обов'язково згадати керівників партії та рішення останніх з'їздів та пленумів.

У 1996 році пішов з життя автор нарису про с. Бережинку, та зібрані і узагальнені ним відомості про рідне село є основою для написання статей, рефератів, виступів вчителями, учнями, студентами.

Життєвий шлях Леоніда Сергійовича був дуже не легким, тернистим, народився він у 1929 р. у бідній селянській родині, у 1938 р. його батька було заарештовано, як «ворога народу» і ще багато років по тому це тавро переслідувало родину. Тяжкі роки війни, окупації, втрата матері, троє молодших братів, для яких він був єдиною опорою – все це не зломило, а загартувало волю цієї людини.

Закінчивши школу він вибрав для себе робочу спеціальність – технолога на заводі «Червона зірка», потім служба на флоті. Повернувшись з Мурманська він вступає на заочне відділення Кіровоградського педагогічного інституту – поєднуючи навчання з викладанням музики та фізичної культури в Бережинській восьмирічній школі. Вже в той час (ще не будучи фахівцем з історії – історичний факультет Одеського університету ім. Мечнікова він закінчив у 50-річному віці) Леонід Сергійович займався вивченням історії краю.

Він приклав багато зусиль для створення музею в 1966р. в с. Бережинці, зібрав багатий етнографічний матеріал, фотографії, спогади. На жаль в період розпаду союзу ці надбання втрачені.

Коли Леоніду Сергійовичу було запропоновано взятися за написання ст. про с. Бережинку йому довелося працювати в Одеському, Херсонському, Кіровоградському держархівах.

Звичайно, не всі факти, знахідки не ввійшли при написанні статті, та в подальшому він узагальнив їх та виклав у своїй дипломній роботі, яка була присвячена В.Боженку.

Змінилися з часом погляди на історію та на роль особистостей в ній, але яку б роль ці особистості не відігравали – вони все ж були, і про них варто знати, а давати оцінку – це особиста справа кожного. Школярі місцевої школи знають, що в селі народився Боженко, і чому криниця називається Василевою, доглядають за квітами біля пам'ятника земляку, адже це історія краю.

Кладучи квіти до меморіальної дошки бувшого директора школи – Л.С. Цуканова вони пам'ятають, що він був не просто директором, а людиною закоханою в історію. Їх батьки, дідусі, що були його

учнями, під його керівництвом займалися пошуковою роботою, відновили імена двох «невідомих» солдат, що загинули визволяючи село.

В обласному Краєзнавчому музеї є експозиція присвячена Т. Аксьонкіній (її ім'я носить одна з вулиць м. Кіровограда).

Саме завдяки Леоніду Сергійовичу стало відомо широкому загалу про подвиг юної медсестри (вона народилася і жила в с. Бережинці). Він був автором статей в районній та обласній пресі в яких розповідав про пошукову та дослідницьку роботу з учнями і в подальшому його учні продовжували цю діяльність. Яскравим прикладом є дослідницька робота та написання наукових праць Василем Доценком : «Вихід», «Дума про голод», «Імена».

Пробудженню інтересу до історії Василь завдячує своєму вчителеві і кожного разу коли буває в стінах рідної школи він з великою повагою і вдячністю розповідає учням про свої шкільні роки та свого улюбленого наставника.

Леонід Сергійович був людиною скромною і дуже вимогливою і він би не погодився зі словом «видатний» по відношенню до себе. Та йому вдалося прожити яскраве життя, гідне поваги і варте того, щоб про нього пам'ятали.